

domstolens effektivitet, om den kunne finde en udvej til at opmuntre parterne til at fremskynde retsforhandlingen.

Domstolens effektivitet kan forhåbentlig også øges på andre måder. Det er f. eks. blevet foreslået at udvide domstolens kompetence, således at ikke alene stater, som det i øjeblikket er tilfældet, men også internationale organisationer kan være part i en sag for domstolen. Den danske delegation mener, at et sådant skridt, der i henhold til pagtens artikel 108 forudsætter en ændring af artikel 34 i statutten, ville være ønskeligt i betragtning af den udvikling, der er sket med hensyn til internationale forbindelser i de sidste 25 år.

Det er ligeledes blevet foreslået, at man i videre udstrækning skulle gøre brug af domstolens mulighed for at afgive responsa. Den danske delegation hilser med glæde sikkerhedsrådets beslutning om at anmode domstolen om et responsum vedrørende de juridiske konsekvenser af Sydafrikas fortsatte tilstedeværelse i Namibia. Dette er efter vor opfattelse et godt eksempel på de muligheder, som internationale organisationer har for at gøre brug af domstolen.

Det er blot nogle eksempler på foranstaltninger, som kunne træffes til at øge domstolens effektivitet. Domstolen selv og medlemslandene vil utvivlsomt kunne foreslå yderligere skridt til en konstruktiv reform.

Hvad jeg hidtil har sagt er, mener jeg, ukontroversielt og vil kunne accepteres af alle lande. Men som jeg indledningsvis understregede: hvis vi ikke kommer videre end dertil i vor søgen efter veje og midler til at gengive Den internationale Domstol den centrale rolle i internationale forhold, som det var hensigten, den skulle og som den danske delegation mener, den bør spille, kan vi ikke se optimistisk på domstolens fremtid.

Det springende punkt er regeringernes beredvillighed til at acceptere domstolens bindende domsmyndighed i henhold til statuttens artikel 36. Som bekendt har indtil nu kun 46 lande, eller ca. $\frac{1}{3}$ af FN's medlemslande, givet en sådan accept, og selv disse lande har undertiden kun accepteret med forbehold, hvorved deres erklæringer er blevet så godt som indholdsløse.

Det er tydeligt, at den internationale udvikling har tenderet imod at acceptere retslig afgørelse af internationale tvister. Medmindre denne udvikling kan vendes i modsat retning, kan ingen praktisk reform af domstolens regler og praksis få nogen virkelig indflydelse på den nuværende situation. Efter den danske delegations opfattelse er det i første række nødvendigt at undersøge følgende:

For det første må vi finde veje til at styrke Den internationale Domstols muligheder for at bidrage til en skabende udvikling af folkeretten, således at domstolens afgørelser kan nyde almindelig respekt.

For det andet bør de regeringer, som endnu ikke har accepteret domstolens bindende domsmyndighed opfordres til på ny at overveje deres politik på dette område og opmuntres til at give FN-pagtens kapitel VI nyt liv ved at anerkende domstolens domsmyndighed.

For det tredje bør de lande, der har accepteret domstolens domsmyndighed med forbehold, hvorved betydningen af deres erklæringer er blevet stærkt begrænset, ligeledes opfordres til at tage deres stilling op til fornyet overvejelse med henblik på at tilbagekalde eller i det mindste begrænse deres forbehold.

Den danske delegation mener, at det er i alle landes interesse at ordnede retsforhold er bestemmende for internationale forbindelser, og dette kan kun fuldt ud opnås, hvis alle lande accepterer, at en domstol er lige så uundværlig i internationale forhold som inden for landenes egne retssystemer.

Den danske delegation giver derfor sin fulde støtte til tanken om at nedsætte et ad hoc udvalg bestående af et begrænset antal repræsentanter med den opgave at overveje, hvorledes Den internationale Domstols effektivitet kan forbedres.

Vi håber, at alle regeringer vil være villige til at samarbejde med et sådant udvalg og fremkomme med konstruktive forslag og kritik, der kan tjene som en rettesnor for udvalgsmedlemmerne i den vanskelige men yderst vigtige opgave at styrke Den internationale Domstols naturlige rolle i internationale forhold.